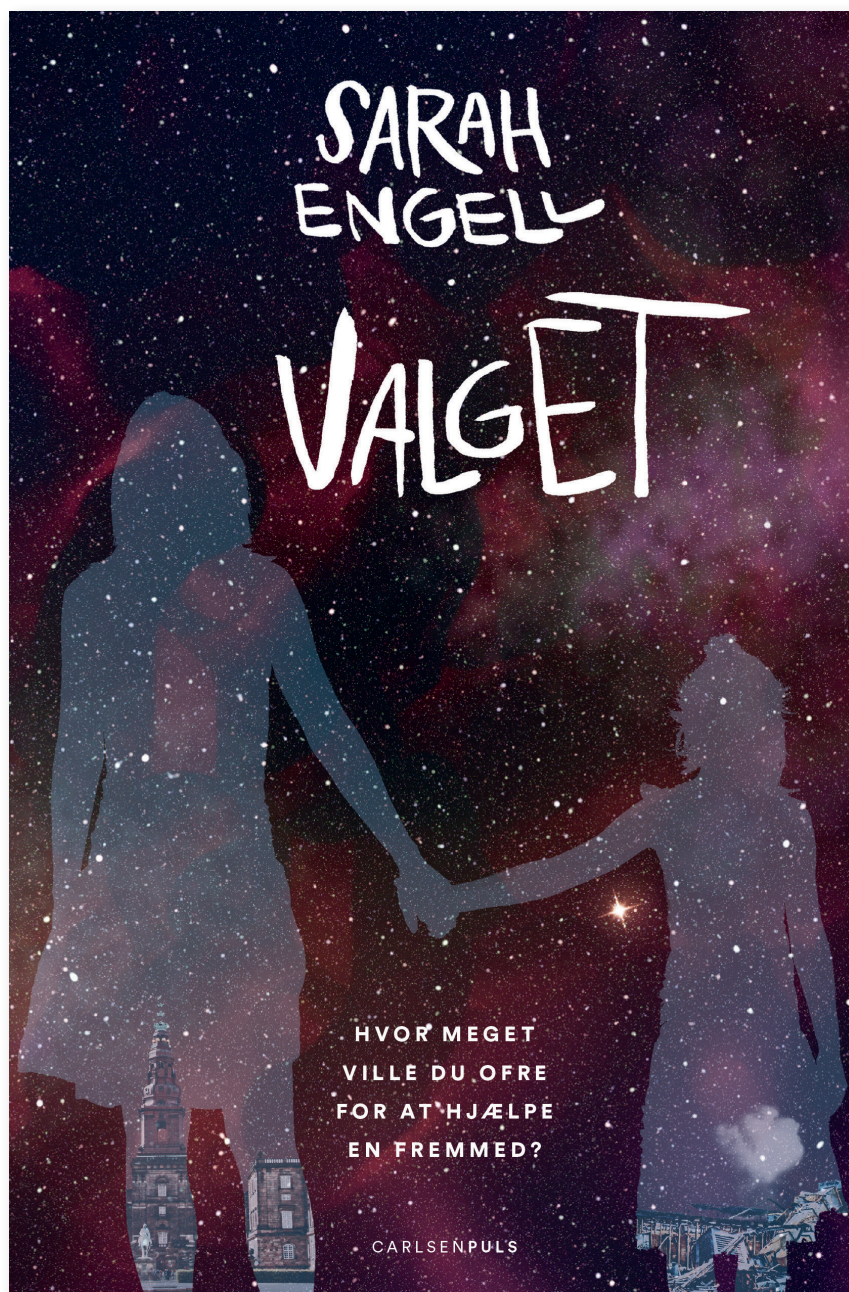

Ned i litteraturen

Et undervisningsforløb af
Trine May

CARLSEN *Ekstra*
carlsensekstra.dk

Valget – en samtidsroman

Her skal du læse og arbejde med Sarah Engells roman *Valget*. Sarah Engell er især kendt for sine vedkommende samtidsromaner for og om unge, som fx *21 måder at dø* og *Hjertet er 1 organ*.

En samtidsroman foregår, som du nok kan gætte, i samme tid, som den er skrevet, og dermed rammer og beskriver den en tidsånd. Det kommer bl.a. kommer til udtryk gennem dens aktuelle tematik, dens rekvisitter og dens sproglige tone. En moderne samtidsroman for unge tegner således et tidsbillede af, hvordan verden ser ud for en ung lige nu og lige her. Og præcis dét har Sarah Engell høstet ros og anerkendelse for de senere år. Hendes romaner kategoriseres ofte i genren *Young Adult* eller bare YA, som den også kaldes.

Grundig research et ofte et nøgleord, når en samtidsroman skal skrives. Og det researchede blandes selvfølgelig med forfatterens fantasi, for en roman er jo fiktion – ikke dokumentar.

Hvad skal du lære?

Det er målet, at du efter forløbet kan

- orientere dig i romanens paratekster for at danne dig et indtryk af, hvad der venter dig og for efterfølgende at udbygge dit kendskab til romanen og forfatteren
- analysere og vurdere romanens personskildring og dens kompositoriske og sproglige greb
- forholde dig til de dilemmaer, romanen stiller op og mundtligt give udtryk for dine egne holdninger
- fortolke romanen ved at sammenfatte, hvilke temaer den tager op
- foretage en retorisk analyse af en politisk tale
- perspektivere romanen til dit eget liv og til andre medier

Hvordan skal du arbejde?

Før du læser romanen, skal du forholde dig til dens interne paratekster for at spore dig ind på, hvad der venter dig.

Mens du læser romanen, gør du undervejs ophold i din læsning for at gå tæt på tekstlige detaljer, vigtige spor o.a., der kan hjælpe dig til at analysere romanens personskildring, sprog og komposition.

I begyndelsen af forløbet (kapitel 1-4) læser du sammen med klassen eller en makker, og her er forskellige aktiviteter, du skal udføre undervejs. Fra kapitel 5 skal du læse romanen selv, og du skal løbende tage noter i en *læseguide*, for der sker meget i romanen, så der er nok at holde styr på.

Efter udvalgte kapitler gør du ophold, og her skal du, med afsæt i din læseguide, drøfte din læsning med tre andre elever i en læsegruppe. Det er en fordel, hvis I fortsætter i samme læsegruppe i hele forløbet.

Efter du har læst romanen, skal du fortolke den, gå på opdagelse i eksterne paratekster, og du skal perspektivere den til dit eget liv og andre medier.

Begynd med at inddele klassen i **læsegrupper** med (såvidt det er muligt) fire elever i hver gruppe. Når I skal arbejde i **makkerpar**, går to elever fra læsegruppen sammen. Indimellem skal du også arbejde alene, andre gange drøfte noget i hele klassen – så hold øje med overskrifterne.

God fornøjelse med det hele!

FØR DU LÆSER

Du kender det sikkert: Du står med en bog i hånden og ved ikke helt, om du skal vælge at læse lige dén – eller vælge en anden. Men har du egentlig tænkt over, hvordan du kan bruge bogens paratekster til at komme lidt tættere på den?

● Paratekster

Som du sikkert ved, er en roman en længere fortælling med en person i hovedrollen, der har sit at kæmpe med. Gennem fortællingen gennemlever hovedpersonen ofte et forløb og når frem til nye erkendelser mod romanens slutning. Således er der ofte en udvikling at spore hos hovedpersonen, så vedkommende ved romanens slutning er i en ny situation, end ved dens begyndelse.

Selve denne fortælling er selvfølgelig romanens centrale tekst. Men den er altid omkranset af andre tekster; dem kalder vi *paratekster*. En romans *interne paratekster* finder vi i bogen. En roman har typisk en forsideillustration, en bagsidetekst, måske flapper med tekster, en forsats og et titelblad, der måske også har billeder.

Eksterne paratekster finder vi ikke i bogen, men andre steder, måske i aviser, radio, tv, podcasts, blogs, sociale medier el. lign. Det er tekster, der henviser til romanen og kan fx være anmeldelser, omtaler, forfatterinterviews osv.

Når du skal vælge en roman, kan både de interne og eksterne paratekster give dig hints om hovedpersonens problem og måske foregribe romanens stemning, handling eller tematik. Og når du er færdig med værket, kan du

gå på videre opdagelse i andre paratekster for at orientere dig videre om forfatteren, andres opfattelse af romanen osv.

I *Valget* er der gjort meget ud af selve den fysiske *ting*, bogen er. Dens fysiske udformning er ret lækker med lakbilleder, flapper osv. Undersøg romanens interne paratekster:

- **Titlen *Valget*** – hvad er det mon for et valg, der skal træffes?
 - **Forsideillustrationen** – hvad er motivet? Hvilke farver er brugt? Får du her hints om handling, stemning og tematik. Er der symbolske lag?
 - **Forsideteksten:** Udover titel og forfatter står der følgende på romanens forside: *Hvor meget ville du ofre for at hjælpe en fremmed?*
 - **Bagsideteksten:** Den er todelt: Øverst står et ultrakort resumé af romanens handling. Her indgår fx navnet *Etisk Parti* – hvilke associationer vækker dette partinavn? Der står også ord som *at gøre en forskel i verden*. Hvad vil det sige at gøre en forskel, og hvilken forskel henvises der mon til her?
Under resumeet er der på bagsiden også en anden kort tekst, der bl.a. rummer ordene: *en intens og eksistentiel beretning*. Hvad er en intens beretning? Hvad er en eksistentiel beretning?
 - **Flapperne:** Her kan du læse om nogle af Sarah Engells øvrige romaner og dermed spore dig ind på, hvad hun i særlig grad er optaget af at skildre.
- **Alene**
Skriv i ti minutter med udgangspunkt i ovenstående, hvad du forventer dig af romanen. Kom fx ind på handling, sprog, persongalleri og tema. Tænk på, at det er en samtidsroman for unge.
 - **Læsegrupper**
Gå sammen i læsegruppen, og udveksl jeres forventninger til og tanker om romanen. Saml op i klassen.

MENS DU LÆSER

● Kapitel 1

Din lærer læser nu romanens første kapitel op, mens du følger med. Læg undervejs mærke til, hvor der forekommer grafiske skift i teksten – det kan fx være ændrede skrifttyper, -størrelser el. lign. Tænk over, hvad de kan betyde.

Setup

○ *Makkerpar*

Beskriv mundtligt anslaget setup:

- Hvad er situationen?
- Hvor er vi?
- Hvem er Xenia, og hvad er det, hun er på vej til?

Romanen er skrevet i 2017, og som du ved, afspejler en samtidsroman tiden, den er skrevet i.

- Hvilke tidsmarkører kan I finde? Kom ind på både rekvisitter, sproglig tone og konflikter.

Grafik

○ *Makkerpar*

Hvilke grafiske skift observerede I i teksten?

- Genlæs første halvdel af side 8. Her 'zappes' mellem forskellige medier, situationer og sproglige stillejer, og de grafiske skift spiller med.
- Drøft, hvilken funktion de grafiske skift har. Forklar sammenhængen mellem de grafiske skift og sprog/situation. Hvad betyder det fx, at noget står i kursiv, andet med VERSALER osv.

○ *Læsegruppe*

- Udveksl bagefter jeres tanker om teksten i læsegruppen. Saml op i en klasesamtale.

○ *Klassen*

Kapitlet afsluttes med en del, der er meget forskellig fra det øvrige kapitel og er meget langt fra en samtidsroman for unge anno 2017. Drøft forskellen på de to dele. Kom ind på handling, stemning, genre og sprog.

- Hvorfor tror I, forfatteren har dette abrupte skift?
- Hvem er Sindbad Søfareren? Søg evt. på nettet.

● Kapitel 2

Læs nu kapitel 2 i *makkerpar*. I kan skiftes til at læse en side op.

○ *Klassen*

- Hvem er Roald, Maya og Aleksander?
- Hvad er jeres indtryk af dem, og hvordan er Xenias forhold til dem?
- Hvad får I ellers at vide om Xenia, hendes baggrund og hendes nuværende situation?
- Hvad synes I om hende?
- Hvad brænder hun for?

Sprog: En politiske tale

I kapitlet holder Xenia en tale, og den skal vi nu kigge nærmere på.

Når politikere holder tale, har de sjældent skrevet talen selv; det har deres rådgivere, som er meget bevidste om, hvilken retorik, der skal anvendes for at overbevise tilhørerne. Det gælder både manuskriptet, altså talens indhold, men også måden, talen fremføres på.

Aleksander er Xenias taleskribent, men i løbet af talen slipper hun hans manuskript og taler i stedet frit med sine egne ord.

○ *Klassen*

- Hvornår forlader hun Alexanders manuskript? Find stedet i talen.
- Er der tydelig forskel på det, Alexander har skrevet, og på det hun improviserer?

Xenia er selv godt tilfreds med sin tale og kalder den en *kick ass*-tale.

- Hvordan kommer hendes personlige engagement særligt til udtryk?
- Hvor brænder hun i særlig grad igennem og virker overbevisende?

Appelformer

I retorikken skelner man mellem tre *appelformer*:

- **Logos**, der appellerer til tilhørernes *fornuft*, her kan taleren fx hen-vise til statistikker eller videnskabelige undersøgelser. En sådan tale er først og fremmest saglig, men kan måske også blive lidt kedelig.
- **Etos**, der appellerer til tilhørernes *tillid*, her forsøger taleren at frem-stå troværdig, fx ved at henvide til personlige erfaringer.
- **Patos**, der appellerer til tilhørernes *følelser*, her kan taleren fx for-søge at bevæge tilhøreren og sætte vedkommende i en bestemt følel-sesmæssig stemning.

Appelformerne skal fastholde tilhørernes opmærksomhed og overbevise dem om, at det taleren siger er vigtigt og rigtigt, og ofte benyttes flere appelformer i samme tale.

○ *Makkerpar*

- Hvornår og hvordan benytter Xenia de forskellige appelformer i sin tale?
- Hvilken appelform er mest fremtrædende? Find konkrete steder i hendes tale.

Retoriske virkemidler

En rådgiver, der er taleskribent for en politiker, er også meget bevidst om retoriske virkemidler og får ofte adskillige stilfigurer flettet ind i talen for at vinde sympati og overbevise tilhørerne om, at taleren har ret. Her er eksempler på retoriske stilfigurer, der kan have stor effekt i en tale:

- **Modsætninger**
Et godt kneb er at opstille kontraster: Hvis man fx skal beskrive en rig mand, aftvinger det i højere grad stillingtagen hos tilhøreren, hvis rigmanden opholder sig i et uland, frem for i en Gucci-butik.
 - **Billedsprog**
At inddrage fx metaforer, personifikationer eller besjælinger er med til at skabe indre billeder hos tilhørerne, og det vidner om sprogligt overskud hos taleren. Det kan være velkendte metaforer, eller det kan være sproglige billeder, opfundet til lejligheden. Billedsprog medvirker også til, at tilhøreren bedre kan huske det, der bliver sagt. Fx sagde Poul Nyrup Rasmussen en gang om Dansk Folkeparti: *Stuerene – det bliver de aldrig*. Denne sætning bliver der stadig henvist til, selv om det er mange år siden, den blev sagt.
 - **Trikolon**
At fyre tre eksempler af som en tretrinsrakete er et stærkt virkemiddel. Dels får budskabet en forstærkende effekt, når hele tre eksempler nævnes, og dels kan det medvirke til at give rytme i sproget.
 - **Gentagelser og bogstavrim** kan give rytme og energi i sproget.
 - **Overdrivelser**
At overdrivelse fremmer forståelsen, har du måske hørt, og det er ikke helt løgn. Overdrivelser bruges ikke nødvendigvis for at manipulere, men forstærker budskabet, fx *Det er hundrede år siden, nogen har gjort noget ved det ...*
 - **Underdrivelser**
Omvendt kan underdrivelser også virke godt, fx *Det koster ikke mange håndøre at hjælpe en flygtning*.
 - **Retoriske spørgsmål** er spørgsmål, taleren ikke forventer svar på, og det er ligeledes et velkendt kneb i politiske taler, fx *Hvornår har vi sidst set nogen fra blå blok gøre alvor af ...*
- **Makkerpar**
 - Hvilke retoriske stilfigurer gør Xenia brug af i sin tale? Find konkrete eksempler i talen.
 - Virker de godt? Hvorfor?
 - Hvor kunne man med fordel have indsat flere/andre?

- Omskriv i fællesskab steder i talen, hvor I gør mere ud af de retoriske stilfigurer – selvfølgelig uden at det bliver for meget af det gode. Det er altid en balance.

Xenia har også selv tænkt en del på retorik, inden hun skal holde sin tale:

De sidste måneder har jeg gennemtrawlet nettet for politiske debatter, som jeg har set, mens jeg spiste alene i køkkenet, mens jeg vaskede op, læste lektier og lagde vasketøj sammen. Jeg har øvet mig i at kopiere retorikken, lægge trykkene de rigtige steder og holde pauserne en anelse længere, end hvad der føles naturligt. (side 17)

Termer som *artikulation*, *pauser*, *styrke* og *tempo* er naturligvis meget vigtige i en tale.

○ **Alene**

- Øv dig i at holde din egen version (med dine omskrivninger) af Xenias tale. Sæt tegn i teksten, hvor du vil tale særligt tydeligt, indlægge pauser, hæve stemmen osv.

○ **Klassen**

Lad elever holde deres taler for klassen, og giv dem bagefter konstruktiv og konkret feedback på deres retorik:

- Hvad virkede godt? Hvad virkede mindre godt?
Kom ind på både den mundtlige præstation (artikulation, pauser osv.) og talens sprog, herunder retoriske stilfigurer.

Personskildring: X for Xenia

○ **Læsegrupper**

- Xenia er en spændende hovedperson. Skriv hver især på baggrund af hendes tale – og jeres øvrige viden om og opfattelse af hende – fem ord om hende på fem sedler (et ord pr. seddel).
- Læg sedlerne på midten af bordet, og træk på skift en seddel. Den, der har skrevet ordet, uddyber det mundtligt for de andre, som byder ind med deres tanker om ordet.

○ **Alene**

Tag et A3-papir hver, og sæt et stort X fra hjørne til hjørne. X for Xenia. Skriv i de fire felter følgende overskrifter:

- Facts
- Udseende/handlinger
- Tanker/følelser
- Min opfattelse

- Under *Facts* skriver du fakta om Xenia: alder, bopæl, familiær situation, job osv. Skriv i stikord.
- Under *Udseende/handlinger* skriver du stikord om hendes ydre, dvs. både ord om hendes udseende, men også ord om, hvordan hun handler.
- Under *Tanker/følelser* skriver du stikord om, hvordan hun føler og har det, og hvilke indre værdier hun lægger vægt på.
- I det sidste felt skriver du *stikord* om din egen opfattelse af hende.

Du kan vælge at skrive de bedste ord fra jeres samtale i de felter, hvor de passer ind – og du kan også skrive nye ord på baggrund af jeres samtale.

Gem arket, for I skal løbende fylde flere ord på, efterhånden som I læser jer gennem romanen, og til sidst skal det danne baggrund for en egentlig karakteristik af Xenia.

○ **Klassen**

Også dette kapitel slutter med en helt anden historie end Xenias.

- Er I blevet klogere på, hvad det er for en fortælling, der udspiller sig her?
- Og hvad den har med Xenia at gøre?

● **Kapitel 3 og 4**

- Læs nu kapitel 3 og 4 i **makkerpar**. Også her kan I skiftes til at læse en side op. I kapitlet forekommer en del modsætninger, der bliver dilemmaer for Xenia. Notér undervejs i jeres læsning, hvilke dilemmaer, I finder.

Dilemmaer

○ **Læsegrupper**

Opstil de dilemmaer/modsætninger, kapitel 3 og 4 rummer. Eksempler på dilemmaer kunne være:

a) *Udspekuleret politisk strategi med rådgiver, talentprogram og medietræning*
over for

b) *partiets bløde værdier om nærhed, medmenneskelighed og omsorg for de svage*

a) *Dyr vin og mad til festen*
over for

b) *partiets omsorg for folk der sulter*

a) *Forældrenes ønske om at hjælpe børn i nød*
over for

b) *deres egen datters liv alene hjemme*

Find selv flere dilemmaer i uddraget, skriv dem på samme måde som ovenfor med *a* og *b*.

Debatter dilemmaerne i læsegrupperne sådan:

- Tag ét dilemma ad gangen. To af teammedlemmerne skal argumentere for udsagnene markeret med *a*. De andre to skal argumentere for udsagnene markeret med *b*. Også selvom I måske er uenige i udsagnet.

○ **Klassen**

Vis eksempler på debatter i klassen, og drøft, hvordan der bliver argumenteret.

Giv bagefter udtryk for jeres egen holdninger, og husk argumenter.

Xenia står i slutningen af kapitel 3 i et personligt dilemma: *Det er helt dit valg*, siger Roald til hende på side 30. Her må hun vælge mellem at være ungdomspolitik og aktivist eller folketingspolitiker og dermed lægge aktivismen på hylden.

- Hvad vælger hun?
- Hvilken betydning får hendes valg for hende, tror I?
- Hvad ville I vælge?

● **Læseguide: Resten af romanen**

○ **Alene**

Læs nu resten af romanen hver især. Mens I læser skal I tage noter i en læseguide. Lav selv læseguiden på et A3-papir eller få den udleveret af jeres lærer. Skriv kun det vigtigste.

Som I sikkert har opdaget, fortælles romanen i to spor: første del af alle kapitler handler om Xenia, men afsluttes af et andet fortællespor, der foregår langt væk fra Xenias verden.

VALGET	Kapitel 5-10 s. 40-108	Kapitel 11-21 side 109-210	Kapitel 22-28 side 211-266	Kapitel 29-34 side 267-314	Kapitel 35-40 side 315-347
Stikord til handlingen i Xenia-spor					
Stikord til handlingen i romanens andet spor					
Hvilke personer er med i Xenia-sporer? Hvordan er de? Hvordan har Xenia det?					
Hvad er problemet/ problemerne? Opstår der nye problemer?					

○ **Drøftelser og sammenfatning**

Læsegrupper

Gør ophold efter de angivne kapitler, og drøft med afsæt i jeres noter, hvad I har læst. Brug læseguidens lodrette kolonne ved hvert ophold, og kom ind på:

- **Handlingen i Xenia-sporet**
Hvad er der sket i kapitlerne? Genfortæl ud fra jeres stikord.
Er der indlagt spændingsgreb som fx *cliffhangers* eller *hooks*? En cliffhanger er udtryk for, at et kapitel slutter på højt spændingsniveau. Et hook er en detalje inde i kapitlet, der er uafklaret, og som derfor pirrer læserens nysgerrighed. Et eksempel på et hook er trusselsbrevet, Xenia får, for vi ved i første omgang ikke, hvem afsenderen er.
Markér cliffhangers i skemaet med rødt, hooks med blå.
- **Handlingen i det andet spor**
Hvem fortæller denne historie?
Hvad handler den om?
Hvad den har med Xenia at gøre?
Hvordan er sproget her?
Ændrer sproget sig i disse dele, efterhånden som romanen skrider frem? Hvordan?
Måske kan I ikke svare på alle spørgsmål fra begyndelsen, men efterhånden skulle I gerne kunne ane en sammenhæng.
- **Personer**
Hvordan har Xenia det?
Er der trådt nye personer ind i fortællingen?
Hvilken rolle spiller de?
Hvordan er deres forhold til Xenia?
Ændrer det sig?
Ændrer Xenia sig?
Skriv evt. hver især nye tilføjelser på jeres X-ark om Xenia efter samtalen.
- **Problemer**
Er der opstået nye problemer eller konflikter?
- **Sammenfatning**
Skriv herefter i fællesskab ved hvert ophold en sammenfatning af det, I har læst i romanen indtil nu. Jeres sammenfatning skal være på præcis 20 ord.
I skal således i alt skrive fem sammenfatninger og må økonomisere mere og mere med jeres sprog, for sammenfatningerne skal efterhånden rumme mere og mere af romanen, men hver gang har I kun 20 ord til rådighed.

EFTER DU HAR LÆST

I har i læsegrupperne drøftet romanen ud fra de lodrette kolonner i læseguiden.

Hvis I læser jeres læseguide i de vandrette kolonner, har I nu en oversigt over romanens *forløb* (komposition), *personer* (og eventuelle udvikling) og *problemer/konflikter*.

● **Forløb/komposition**

○ *Læsegrupper*

Den øverste vandrette kolonne viser romanens handlingsforløb og udgør således en tidslinje.

- Genfortæl i fællesskab romanens hovedhandling ved hjælp af jeres stikord.
- Tegn hver især en spændingskurve hen over jeres noter. Kurven skal vise, hvornår spændingen stiger, fx ved hjælp af hooks og cliffhangers.

Den næste vandrette kolonne viser romanens andet handlingsspor.

- Hvem fortæller det andet spor?
- Hvornår opdagede I sammenhængen mellem de to spor? Markér med grønt på linjen, hvor det går op for jer.

Romanen bliver således fortalt af to stemmer fra hver sin synsvinkel, fra to forskellige steder, i to forskellige genrer og med meget forskellige sproglige greb. Forklar forskellene. Kom fx ind på:

- Hvad kan realismen som genre?
- Hvad kan eventyret som genre?
- Hvordan ændrer sproget sig løbet af fortællingen i det andet spor?
- Hvorfor tror I, Sarah Engell har valgt denne komposition? Hvilken virkning har det?

Saml op i klassen.

● **Personskildring**

○ *Klassen*

Den tredje vandrette kolonne viser romanens personer og Xenias udvikling.

En lang historie – kort fortalt

Beskriv i fællesskab mundtligt Xenias situation ved romanens begyndelse. Drøft herefter det forløb, hun gennemlever:

- Hvad er de vigtigste hændelser på hendes vej i forløbet, der medvirker til, at hun træffer sit valg i romanens slutning?

- Hvilke erkendelser når hun frem til mod slutningen?
- Hvordan er hendes situation til slut?

Til allersidst har Xenia truffet sit endelige valg.

- Hvilket valg har hun truffet?
- Har hun valgt rigtigt? Hvad ville du vælge?
- Hvilken betydning har hendes valg for hendes fremtid?

Kom også ind på, hvordan hendes forhold til bipersonerne har ændret sig i romanens forløb, fx hendes forhold til Eva og Aleksander.

○ **Alene**

Skriv, på baggrund af jeres samtaler om Xenia og jeres X-ark, en karakteristik af Xenia.

Indled med at skrive facts om hende (alder, bopæl, familieforhold, job osv.). Kom herefter ind på, hvordan hun er som fx

- ungdomspolitiker/aktivist
- veninde
- gymnasieelev
- datter

Skriv også, hvilke værdier hun anser for væsentlige, og hvordan hun udvikler sig gennem romanens forløb. Afslut med din mening om hende.

● **Tema**

○ **Klassen**

Den sidste vandrette kolonne viser de problemer, der har været i spil i romanen.

- Drøft, hvilke der er de vigtigste.

Sociale medier spiller også en stor rolle i romanen.

- Drøft, hvilke positive og negative sider de har haft for Xenia i forløbet.

Lad nu alle grupper læse deres sidste sammenfatning på 20 ord op for klassen.

- Indkredser de romanens vigtigste problemstillinger? Er I enige om, hvad der er romanens hovedtema?

● **Valget – en samtidsroman**

I forløbets indledning læste du, at en samtidsroman *rammer og beskriver en tidsånd og tegner et tidsbillede af, hvordan verden ser ud lige på det tidspunkt, hvor den er skrevet. Også romanens persongalleri og dens sproglige tone afspejler tiden.*

○ **Klassen**

Giv eksempler på, at *Valget* rammer tidsånden anno 2017. Udpeg konkrete tekststeder, hvor den tegner et typisk tidsbillede. Kom fx ind på sproglig tone, problemer og tidsmarkører (rekvisitter).

● **Valget – en ungdomsroman**

Du læste også i indledningen, at *grundig research ofte er et nøgleord, når en samtidsroman skal skrives. Og det researchede blandes selvfølgelig med forfatterens fantasi, for en roman er jo fiktion – ikke dokumentar.*

Det er ret utraditionelt at skrive en ungdomsroman om politik. Sædvanligvis hører vi om politiske emner i nyhedsmedier gennem artikler, reportager osv.

○ **Alene/klassen**

Skriv hver især i ti minutter om disse spørgsmål, og drøft dem bagefter i en klassesamtale:

- Hvordan har det været at læse om politik i en ungdomsroman?
- Hvad kan litteratur, som dokumentariske genrer ikke kan?
- Har romanen fået dig til at tænke mere nuanceret på politiske spørgsmål som flygtningspolitik?
- Har den ligefrem ændret din holdning?
- Har den givet dig et nyt og måske mere nuanceret blik på politikere og deres arbejde?
- Har den påvirket din adfærd på sociale medier?

Saml op i klassen.

● **Videredigtning**

○ **Alene**

Hvad sker der videre for Xenia? Forestil dig, der er gået et par år, og hun er nu 20 år.

- Halvdelen af klassen skriver en tekst om, hvor hun er i livet efter det valg, hun træffer i romanens slutning. Tænk på, om der er hints i romanens afslutning, der lægger op til, at hendes liv går i en bestemt retning.
- Den anden halvdel skriver en tekst om, hvor hun er i livet, og hvordan hendes liv ser ud, hvis hun havde valgt modsat.

● Eksterne paratekster

I kølvandet på romanens udgivelse kom en del eksterne paratekster om den og forfatteren Sarah Engell i forskellige medier:

- aviser
- blogs
- podcasts
- sociale medier

○ *Læsegrupper*

Fordel de fire medier på læsegrupper, så én gruppe fokuserer på at undersøge paratekster i aviser, en anden blogs, en tredje podcasts, en fjerde sociale medier. Læs, lyt eller se, hvordan romanen er blevet modtaget, og hvad der ellers er sagt og skrevet om den og forfatteren. I kan i alle fire tilfælde finde parateksterne på nettet.

○ *Matrixgrupper*

Dan matrixgrupper således, at én elev fra hvert medie er repræsenteret i gruppen. Formidl jeres arbejde for hinanden, og drøft de forskellige mediers styrker og svagheder.

● Evaluering

○ *Alene*

Forhold dig til læringsmålene. Har du opfyldt dem?

Det var målet, at du nu kan

- orientere dig i romanens paratekster for at danne dig et indtryk af, hvad der venter dig og for efterfølgende at udbygge dit kendskab til romanen og forfatteren
- analysere og vurdere romanens personskildring og dens kompositoriske og sproglige greb
- forholde dig til de dilemmaer, romanen stiller op og mundtligt give udtryk for dine egne holdninger
- fortolke romanen ved at sammenfatte, hvilke temaer den tager op
- foretage en retorisk analyse af en politisk tale
- perspektivere romanen til dit eget liv og til andre medier